

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Martia, Jouta si Sambata.

Prețulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siece luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri estere 12 fl. pe unu anu sés
28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
nu'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 80 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scriitori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retransmitu.

Nr. 23.

Marti, 24 Februaru | 8 Martiu

1881.

Conferenti'a electorala generala.

Brasiovu 6 Martiu n. 1881.

Comitetulu centralu electoralu din Sibiu, a-
lesu de càtra conferenti'a generala a alegatoriloru
romani ardeleni dela 1878, a datu in fine unu
semnu de vieatia. In numerulu trecutu amu pu-
blicatu apelulu, prin care acestu comitetu convoca
adunarea generala a alegatoriloru romani din Ar-
dealu pe diu'a de 12 Maiu st. n. a. c.

Comitetulu sustiene in apelu, cà „si-a termi-
natu lucrurile sale preparative“, cu alte cuvinte cà
si-a facutu datori'a. Ei bine, dela modulu, cum au
fost pregatite lucrurile pentru vitoria conferentia,
va depinde mare parte si rezultatulu acestei adu-
nari. Nu scimu inca, cum si in ce directiuni a lu-
cratu comitetulu din Sibiu, dér' nu scimu nici
fena unde a trebuitu sè se estinda activitatea s'a
preparatoria, pentru cà conferenti'a dela 1878, care
l'a alesu, nu a definitu cerculu seu de activitate.
Processulu verbalu alu acelei conferentie dela 21
Iuliu 1878 vorbesce numai de simpl'a alegere a
unui comitetu centralu electoralu cu resiedinti'a in
Sibiu, care se fia compusu din 7 membri.*)

Dupa cum ni se relzase p'atunci a fost vorb'a,
in conferenti'a dela 1878, de aceea, cà comitetulu
centralu electoralu se prepare terenulu, pentru cà
alegatorii romani ardeleni, deca voru affa de lipsa,
se pòta procede si la alegere, cu alte cuvinte, se
pòta decide asianumita „activitate.“ Oricum va fi,
inse noue ni se pare, cà insesi cuvintele „centralu“
si „electoralu“ indica, cà comitetulu din Sibiu nu
potea se aiba numai missiunea de a functiuna cà
unu feliu de birou pentru statistic'a alegatoriloru
romani, ci avea cu deosebire se id' initiativ'a cu
privire la organizarea electorala, infiintarea de co-
mitete electorale prin tóte municipiele s. a.

Se vede, cà si comitetulu din Sibiu insusi a
intielesu missiunea s'a in sensulu indicatu si a
apucatu, desi fòrte tardiu, pe calea organizarii
electorale. Apelulu publicatu in Nr-ulu trecutu
nu fiesza timpulu si modalitatile alegerei dele-
gatoriloru pentru conferentia, si comitetulu ne asigura
cà instructiunea despre acést'a va urmá in curèndu
càtra comitetele nòstre electorale din tier'a intréga.
De aci trebue se deducemu, cà s'au infiintiatu deja
pretudindeni in tiera comitete electorale, càci la
din contra instructiunea comitetulu centralu nu
s'ar' poté transmite in tóte cercurile electorale si
alegerile delegatoriloru nu s'ar' poté face in modu
uniformu. —

Destulu, cà comitetulu vine acuma si chiama pe
alegatorii romani din Ardealu la conferentia. A-
cuma este la rëndulu alegatoriloru, cà se dovedésca
eà sunt petrunci de insemnatarea luptei nationale,
ce trebue se o portamu in contra politicei asupri-
tòrie maghiare, in contra sistemulu de maghiarisare.
Ceea ce dorimu inainte de tóte este, cà alegatorii
nostri se nu iea lucrulu prea usioru, — cum din
nenorocire s'a intemplatu in periòdele electorale de
mai inainte, — si ori-cari ar' fi convingerile loru
se nu pérda niciodata din vedere marele scopu alu
unei procederi solidare si forte spre aperarea sautei
nòstre cause nationale.

Ne tememu cà nu cumva sè se pòta aplicá si
la timpulu de fačia cuvintele fericitulu Barnuti
scrise acumu doudieci de ani, si se nu fia si a-
cuma tóte limbile confuse, cum au fost la turnulu
babilonulu. De aceea conjuramu pe toti alegatorii
romani binesentitori cà sè se intereseze de cu vreme
si cu cea mai mare seriozitate pentru cà se fia
càtu mai bine si in modu càtu mai demnu repre-
sentati la viitòrea conferentia. Déca este cà vii-
tòrea conferentia se nu prepare o noua confusiune,

*) Alesi au fost cu aclamatiune dnii: N. Popea, G.
Baritiu, Dr. I. Hodosiu, Zach. Boiu, V. Romanu, E. Brote
si D. Comsia. Red.

fia „passivistica“ ori „activistica“, se recere cu
necessitate cà delegatii, cari voru fi tramisi la
Sibiu se fia ómeni indepeadenti, care va se dica
votulu loru se nu depinda de locu dela pressiunea
ce guvernulu, chiaru si prin ómeni din sinulu nostru,
o exercéza in asia mare mesura asupra nòstra, dér'
se nu depinda nici dela influintiele de clicu, cari venéza
in turbure interese particulare.

Inca odata accentuam: Se nu luamu lucrulu
usioru. Sòrtea nòstra este si astadi in man'a
nòstra. Dela atitudinea nòstra depinde viitorulu
nostru. Numai deca vomu fi consci de marile
nòstre interese nationale, deca vomu procede cu
intieptiune si cu firmitate in apararea loru, vomu
avé dreptu se speramu intr'unu viitoru mai bunu.

Trebue se ne uitamu dér' bine la ómenii a-
cei'a pe cari ii vomu alege cà se ne represente la
conferentia. Nu positiunea loru in societate séu
gradulu academicu celu posedu, ci firmitatea carac-
terulu loru, atitudinea loru sincera romanésca se
fia prima conditiune, ce le-o punemu. Amu disu
la mai multe ocasiuni cà functiunarii de nationali-
tate romana, spre a nu veni in conflictu séu cu
regimulu séu cu poporulu romanu insusi, ar' lucrá
fòrte cu tactu deca s'ar' retrage de buna voie dela
participarea activa la conferentia. Acést'a amu dis'o
si o repetimu atátu in propriulu interesu alu func-
tiunariiloru insusi, càtu si in interesulu causei, desi
nu ne indoimu in fidelitatea càtra caus'a natiunala
si in bun'a credintia a celoru mai multi d'ntre
functiunarii de romanu.

Este de lipsa cà viitòrea conferentia se fia com-
pusa pe càtu se pòte din membrii de aceea, cari
in contra convictiunii loru mai bune nationale, se
nu fia constrinsi a cedá nici unei pressiuni, pen-
tru cà acestei conferentie i se impune in impregiu-
rarile actuale grav'a problema de a face unu pasu
seriosu spre resolvarea cestiunii de consolidare si
organizare interiòra, a cestiunii de solidaritate
intre noi.

Ori-ce forma amu alege pentru continuarea lup-
tei nòstre nationale, despre unu lucru trebue se
fimu cu totii in claru: fara o premergétore orga-
nizare si disciplinare a fortioru nòstre nationale
nu vomu poté intreprinde cu succesu nici unu feliu
de actiune. Cei ce se intereséza de mersulu lu-
cruriloru la noi si sunt cu mintea destépta si ne-
preocupata, voru sci se aporetieze importantia a
acestei asertiuni.

Interesele consolidarii nòstre interiòre mai re-
ceru cà sè se defínésca bine si positiunea nòstra de
dreptu, care este espusa la continue si inversiunata
atacuri din partea contrariloru nostri nationali.
Alegatorii romani potea-voru óre trece cu buretele
peste consideratiunile ce se nascu din positiunea
nòstra de dreptu, fara de a compromite caus'a nò-
tra nationala? Potea-voru intreprinde ei o actiune
parlamentara, care se fia spre folosu poporulu ro-
manu, fara a face nici cea mai mica reservatiune
de dreptu? Si óre ce urmari ar' poté avé o pro-
cedere, prin care alegatorii romani din Transil-
vania ar' face se créda lumea cà ne-amu aruncatu
cu totul in braçiele celoru, cari se prepara a dá
natiunalitatii nòstre din aceste tieri ultim'a lovi-
tura de gratia?

Eata marile cestiuni, pe cari trebue se le re-
sólve viitòrea conferentia.

Destulu de mare si importanta este dér' pro-
blem'a viitòrei conferentie generale electorale. Cei
ce voru fi tramisi la ea cà se represente pe ale-
gatorii trebue se fia ómeni cu mintea clara si cu anim'a
la locu, ómeni seriosi, devotati binelui comunu si
cu deplinulu curagju alu convictiunii.

Terminandu dér', ne adresamu càtra toti alega-
torii romani bine sentitori din Ardealu si le di-
cemu: Veghiati, càci este vorb'a de aperarea in-
teresseloru vòstre nationale. Uitati-ve bine la a-

ceia pe cari ii alegeti cà se ve represente aceste
interese in conferentia si ve ingrijiti cà se nu
fipsésca oleiulu din candelele loru!

Cronic'a evenimenteloru politice.

Partid'a Nemtiloru decembristi
din Austri'a, in sinulu careia inainte c'unu
anu domniea inca multe neintielegeri, astadi se
presenta cà o partida bine consolidata, care e gat'a
in ori-ce momentu a pune in miscare tóte cele
posibile, spre a impedeá realizarea operei de im-
pacare a ministeriulu Taaffe. Opositiunea energica
a Nemtiloru agravéza multu situatiunea interiòra,
si asia destulu de dificila a imperiulu.

Demonstratiunile in contra fostulu procuroru,
consiliarulu curtii Lienbacher, care a vor-
bitu in camera pentru reducerea obligamentulu de
optu ani de scóla, era p'aci se fia straplantata si
in consiliulu comunalu alu Vienei. Acést'a era
dorinti'a pressei centraliste, care cerea dela repre-
sentantii comunei, cà se proteste si ei in contra
espectoratiuniloru lui Lienbacher asupra Vienesiloru.
Consiliulu comunalu inse a decisu, a nu mai face
manifestatiune demonstrativa, de óra ce Lienbacher
cà deputatu se bucura de imunitate si apoi cuvint-
teloru lui, pe care insusi le-a rectificatu, nu i se
pòte dá de càtra reprezentantia orasiulu o impor-
tantia atátu de mare. „Ajunga-ne deocamdata
lectiunea, ce amu primit'o in afacerea inzebrarei
printiulu Rudolf“, esclámara unii din membri.

Rectificarea memorata a lui Lienbacher
se reduce la urmatoriulu passagiu d'ntro scrisore
ce-a adresat'o elu dela Salzburg diarulu clericalu
„Vaterland“: „... Afirmatiunea, cà ans'a la a-
ceste scandaluri ar' fi dat'o o insulta, ce a 'si fi
facut'o eu orasiulu Vien'a, este unu neadeveru
patentu, deórace in opiniunea, cà instructiunea obli-
gatóre de 8 ani inca nu face superflua nici o lege
penala, nici una omu cu minte nu pòte recunósce
o vatamare pentr'unu orasiu séu o tiera. Precum
prin instructiunea de 8 ani nu se potu stérpi nici
furtisagurile, nici insielatiunile, totu asia nu se
pòte stérpi nici beti'a. Numai o pasiune ardietòria
de partida a potutu intrebuintia cuvintele
mele pentru asemeni sumutiari“ s. a.

Totu numai pasiunea ardietòria de partida este
caus'a, cà foile vienesese facu imputari
membriloru consiliulu comunalu, cà n'ar fi luat'u
in aperare onórea politica a capitalei.

„P. Lloyd“ debutéza c'unu articulu, in care se
silescu a dovedi superioritatea morala si intelectuala
a partidei nemtiesci centraliste asupra maioritatii
autonomiste, gasesce deodata cà nemtii Suess si
Beer sunt mari barbati de statu, pre candu Hohen-
wart si Rieger abia sar poté considerá de ómeni
de statu. Este naturalu, cà fói'a pestana nu pòte
se simpatiseze cu maioritatea din camer'a austriaca,
care lupta in contra suprematiei nationale intemeiate
prin dualismu la 1867.

Intr' aceea ministeriulu Taaffe, care nu sta
nicidecum in grati'a suprematistiloru, procede cu
energia pe cararea, pe care a apucatu. Viitorulu
are se ne arate, deca directiunea, ce a luat'o d-lu
Taaffe este buna si folositoria pentru consolidarea
interiòra a monarchiei, deocamdata inse ni se pare,
cà ministeriulu austriacu desvólta unu zelu prea
mare in cestiuni secundare. O asemenea cestiune
este aceea a demonstratiunii studentiloru nemti.
Era consultu, cà se nu li se dé
fapteloru neprecugetate ale unoru tineri infocati
o importantia atátu de mare.

Organele ministeriulu Taaffe inse, se vede, cà
au capetatu instructiuni, cari mirósa tare a reactiu-
narismu. Nu-i destulu, cà studentii escedenti au
fost trasi la raspundere, dér' li s'a disolvatu
si societatea „Akademische Lesehalle“. De ce se fia
lipsiti studentii germani de acést'a socie-

tate de lectură, pentru excesele comise de către unii din ei? Și apoi ôre prin asemenea măsuri severe nu se produce tocmai efectul contrariu, dându-se și mai multă nutremente spiritului de agitație?

Cam ce felu de efect a produs măsura memorată, se poate vedea și din deducțiunile diarului progresist „Deutsche Ztg.” care într'unu articolu dela 5 Martiu c. dice: „I s'au imputat societății „Akademische Lesehalle” tendințe naționale germane și mîntea noastră de burgesi nu poate cuprinde îndreptățirea acestei imputări. Cum se poate — în discursuri solemnele ale tronului se dice, că alianța cea mai intimă cu Germania este osia în giurulu careia se învîrte toată politică austriacă; ministrul nostru de externe cultiva această alianță, că pe garanția cea mai scumpă a păcii generale și a siguranței noastre contra furtunelor Europei, și cu toate acestea se făcî ôre ceva periculos, deca această alianță politică s'ar' întări prin comunitatea și cultură națională? Ceea ce este concesiune tuturor gîntilor acestui imperiu, că se 'și accentueze naționalitatea, se făcî ôre interpretat că ceva nepatriotic, numai față de noi Germanii? Totu mai mare devine divergența între politică noastră esteriță și între eră de împacare din. intru . . . Br. Haymerle încă conduce cu mîna tare frînele, dêr' Junkerii slavi-feudali nu voru conservă, deca voru învinge, nici pe unu momentu direcțiunea sigură germană; ei voru mîna cu-o rapeditiune inspăimantătoare spre abisulu alianței moscovite. . .”

Din Constantinopol se anunția, că Pôrt'a otomana a numit pe Server-pasia și pe Ali Nizam-pasia, că comisari, pentru a începe cu ambasadorii puterilor europene pertractările, dela cari se aștepta acum de atăta timp aplanarea diferentului greco-turcescu. Aceste pertractări trebuie acum de siguru se începă cîtu de curîndu. Puterile par a fi asigurate, că aceste pertractări nu voru fi întrerupte prin întreprinderi belicose din partea nici unuia dintre litiganti. Diarulu „Nordd. Allg. Zeitg.” accentuează în deosebi acestu momentu. De asemenea i-se telegrafăz'a din Berlin diarului „Augsburg. Allg. Zeitg.”:

„În privința cestiunii greco-turcesci lumea diplomatică de aci pare pentru momentu a fi cu totul liniștită. Pertractările se voru întimplă fără pripă; succesulu lor va depinde numai dela concesiunile, ce va face guvernulu grecescu. În ceea ce se atinge de o turburare a acțiunii diplomatice prin o acțiune belicôsă, lumea pe aci este cu totul sigură, că nu se va întimpla așa ceva. După o telegramă din Viena a diariului englesu „Standard” contele Hatzfeld, ambasadorulu Germaniei, ar' fi primitu instrucțiunea, se lasă pe Pôrt'a otomana, se făcă cel d'antăiu pasu în noiele pertractări. Elu se nu făcă nici unu pasu, pîna ce guvernulu turcescu nu va fi facutu cunoscutu maximulu concesiunilor sale. — De asemenea anunția acestu diariu, că Grecia încă va fi invitată se iê parte la pertractările din Constantinopol. Această știre înse este foarte puțin probabilă.

Portiei otomane în strîmțurată situațiune financiară în care se află, pare a-i licuri o radia de mîntuire. Se vorbește prin Paris, că mai mulți bancheri din Galata ar fi aprôpe decisi se iâ asupr'a lor garanțarea unui împrumutu însemnatu alu Portiei.

Relativu la cestiunea grecêsca se anunția din Paris, că Pôrt'a, în ceea ce se atinge de cestiunea de teritori în Tessalia va primi liniă trasă de congresulu din Berlin, care face că granția riulu Salamyrias. Cu toate acestea cercurile diplomatice din Paris considera orizontulu politicu că foarte înnoratu, de vreme ce Pôrt'a otomana continuă cu o mare ardore armările sale.

Grecia, se dice, c'a cautat în timpul din urma se căstige pe partea s'a pe Serbia și pe Bulgaria. Demersurile guvernului grecescu pe lîngă aceste principate pîn'acum n'au fostu încoronate de succesu.

Ministrulu de interne alu Spaniei a datu către toti prefectii o circulară, în care îi invită se observe la viitoarele alegeri cea mai absolută imparțialitate și se se mîntie, la distanță, de ori ce lupte de partidă. Acestă circulară a produsu cea mai bună impresiune în toată țiera. De asemenea va adresa și marchisulu de la Vega de Armijo, ministrulu de externe, către toti reprezentanții Spaniei în strîmțurate o circulară, în care le va espune tînt'a și tendințele noului cabinetu, care nu urmărește de cîtu consolidarea actualiei

monarchii spaniole pe bazele unei politici adevăratu liberale.

Guvernulu englesu după o dezbateră de mai bine de două luni de zile ajunse în fine în posesiunea legii de siluire în Irlanda. Depesi telegrafice din London spunu, că de ja în noaptea, ce a urmatu după sancționarea legii din partea Reginei, viceregele Irlandiei a ordonat arestarea a vre-o sută dintre cei mai de frunte membri ai Land-ligei. Se va vedea acum, cum voru răspunde irlandezii acestui act alu vicerogelului.

Din Belgradulu Serbiei se știe, că guvernulu serbescu a avut dilele trecute o neplăcută a face cu d-lu Gould, agentulu diplomaticu alu Angliei. D-lu Mijatovici ministrulu de externe s'a vediatu constrinsu, se făcă pe d-lu Gould într'unu modu, pe cîtu de urbanu pe atătu de energicu, se întielega, că d-s'a prin atitudinea s'a ar' fi trecut marginile, ce-i impune pozițiunea s'a oficiale, și că guvernulu princiaru serbescu trebuie deci se-lu rîge, se se reintôrca ôrasi pe terenulu fixat de usanțele internationale; pentru că în casulu contrariu se va vedea silitu se întrerupa orice comunicațiune diplomatică cu dînsulu, în cîtu privește persoana sa. În adevêru se dice, că d-lu Gould în zelulu, cu care a susținutu interesele mai multor întreprinderi de drumu de feru, ar' fi mersu mai departe de cîtu i permitea pozițiunea s'a oficiale și că în acelu scopu s'ar' fi servit de unele mijlôce, care pe lîngă aceea, cî-i compromiseră pozițiunea s'a oficiale, apoi au trebuit se vâteme formalu și guvernulu, pe lîngă care este acreditat. Această opiniune nu este numai a cercurilor oficiale serbesci, ci ea este împartășită de întregulu corpu diplomaticu din Belgrad, care desaprôba cu totulu procederea d-lui Gould.

Comisiunea însărcinată de camera cu cercetarea actelor generalulu Cissei în timpul, cîtu a fostu ministru de resbelu, și-a terminat lucrările. În primă Martiu a dezbătut aceste două cestiuni de competență: 1. Este Cissei unu trădătoru, care a vendut dușmanulu documente? 2. Că ministru comis'a elu dilapidari de bani? Comisiunea a răspunsu negativu cu unanimitate la cea d'antăia întrebare. A doua a negat'o cu majoritate de 17 voturi din 22 de membri prezenți. În privința vendicării celor 100,000 de pusei Chassepot a fostu declarat Cissei de nerăspunșabilu prin 12 voturi contra 6. De raportoru generalu alu comisiunii a fostu alesu d-lu Le Faure cu 11 voturi contra 5.

În nobilimea rusêsca începe încetulu cu încetulu se se desvîlta unu spiritu liberalu de cel mai bunu auguru pentru viitoră dezvoltare a lucrurilor în Rusia. În adevêru se știe din Petersburg, că în adunarea nobilimei guvernamentulu, ce s'a ținutu dilele trecute, deputatulu Schakejeff a ținutu o cuvîntare contra deportățiunii administrative*). Loris Melikoff și-a ținutu cuvîntulu, elu a facutu multu și a delaturat și „a treiă divisiune.” Cu toate acestea este de lipsă unu cuvîntulu alu imperatulu pentru a se obține siguranța persoanei, pentru că se nu mai revina timpurile trecute. Vorbitoriulu a fostu întreruptu în continu prin aplause din partea celor ce 'lu ascultau. Adunarea votă cu unanimitate, se se tramita imperatulu o petitiune, în care se se cîra, că M. Sa se puua capetu deportățiunii administrative și totdeodată exprimă d-lui Schakejeff mulțămitele sale.

Generalu Garfield s'a instalat în 4 Martiu la amediu în funcțiunea de presedinte alu Statelor - Unite pentru period'a de patru ani. În discursulu seu de instalațiune, noulu presedinte a disu că în cestiunea Panamei, nu va urma o politică strîmță, dêr' că va ocroti interesele americane. Între altele, elu a disu că se va sili se nimicîsca distincțiunea raselor.

Din Roma se telegrafăz'a: Eri la Marsala multimea a distrus biserică Metodistiloru, a ridicat obiectele ce servescu cultulu și porțile edificiulu și le-a arsu pe piața orașulu. După această multimea a intrat în Catedrală Catolică, unde a fostu bine ăventat de cleru!?

Desastrulu din Africa sudică a produsu în opiniunea publică din Anglia cea mai mare nelinișce, cu toate că autoritățile militare vorbescu cu-o foarte mare siguranță despre restabilirea în curîndu a supremației englese în Africa

*) În Rusia ori cine poate fi luat noaptea din patu și deportat în Siberia fără nici o judecată. Red.

și această cu atătu mai multu, cu cîtu de următoriu alu nenorocitulu colonelu G. Colley a fostu numit d. Frédéric Roberts, eroulu care a facutu marsulu dela Cabul la Candahar. Roberts va avea numai comandă trupelor. Ajutoriulu, de 2500 de ômeni, ce plecă din Bombay în Africa sudică va ajunge acolo pela finele lui Martiu. Cu acestia numărulu trupelor din Natal se va urcă la cifra de 13000 de ômeni. Aceste trupe voru fi întrebunțiate și la alte scopuri nu numai contr'a eroiciloru Boeri. În privința acestui curajos micu poporu se știe diariulu „Standard”: „Boerii sunt într'otă la înaltimea ômenilor nostri și mai multu decătu atătu: ei sunt tocmai așa de curajoși, sunt înse tiraliori cu multu mai buni și se pricepu de minune în folosirea terenulu. Sângele lor rece în decursulu foculu este perfectu și în luptele singurătice ei lucră cu totu după ordinele primite. Ei 'și exprima pe față desprețulu ce-lu au pentru infanteria noastră; se temu înse tare de cavaleria și de artileria noastră. Conducătorulu Boerilor este unu anumit Joubert, și consiliariulu seu militaru este unu irlandezu Aylmer, fostu funcționarulu englesu în Natal.

Vieta și faptele lui Constantin Negri.

Camera română în sesiunea s'a dela 20 Febr. v. a votat cu unanimitate proiectulu de lege prin care decide a se aduce și asediă în camera bustulu ilustrulu barbatu Constantin Negri.

D. raportoru A. Vizanti a recomandat camerei acestu proiectu de lege prin urmatoriulu raportu:

Domniloru deputati!

Dela Senatu ne-a venit proiectulu de lege, prezentat încă dela Novembre 1876, din inițiativa Adunării Deputatiloru, prin care se propune, că se se făcă bustulu de marmură alu neuitatulu Constantin Negri și se se asiedie în sală ședințelor acestei Adunări. Asia, alături cu imaginile acestor trei barbati eminenti: Campineanu, Panu, Barbu Catargiu, cari au ilustrat tribuna română, vine astăzi unu alu patrulea, care reclama dela afecțiunea și admiratiunea reprezentantilor națiunii unu cultu de toate dilele. Mesurandu fortiele mele, amu statu multu în cumpană, deca trebuie se mai adăugă ceva la ceea ce D-v. știți despre Negri, la ceea ce veti simți privindu în toate dilele aici asemuirea (simulacrum) nobila a fetei sale. Acestă preocupățiune înse a fost învinsă pentru considerățiuni, cari se impuneau mai presus de ori-ce simțimentu de timiditate.

Cu această imagine rece, D-loru, se va perpetua amintirea chipulu seu fizicu, într'otă parte se asigură marmurei această perfecțiune; nu înse și frumuseții întielegerei și nobilulu seu caracteru, căci precum a disu nemuritorulu biografu alu lui Agricola „marmura și bronzulu suntu peritôre, numai forma mîntei trăiesce de a pururea!” — „Simulacra vultus imbecilia ac mortalia sunt, forma mentis aeterna. . . .”) Ce ar' fi fost de imaginile și caracterele cele mari ale anticității, deca memoriă lor ne-ar' fi fost transmisă numai prin marmura și bronzu? Statuele și icônele cele mai frumoșe ar' fi mute, deca pînă scriitorulu n'ar' veni se complecteze daltă și penelulu artistulu. Și legislatori Romaniai sunt datori se motiveze actulu, prin care decerna astăzi însemnată onore cuvînta marilor cetățiani.

Negri a avut, D-loru, biografulu seu entusiastu, pe urmele sale voi cercă si eu a descrie în puțină vorbă figură morala și intelectuală ce ocupa în istoria timpurilor noastre barbatulu politicu, patriotulu elocuentu și cultoru alu museiloru, presedintele efectivulu alu Adunării-mame a Moldovei din anul memorabilu 1857. Interpretu alu comitetulu de delegati, cari au adoptat proiectulu așa precum a fost votat de Senatu și de unanimitatea secțiunilor acestei onor. Adunări, sarcina mea este ușoară. Înse că unulu din cei mai tineri dintre D-v. semtu trebuința de toată bine-voitorea D-v. indulgență, candu vinu a ve spune titlurile, ce credu eu, că are C. Negri la însemnată onore, ce voru se făcă asta-di reprezentanții Romaniei independente.

D-loru! Constantin Negri este înaltă expresiune a acelei generațiunii culte și patriotice care încă de pe la 1840, de candu a începutu a se agită ear' cestiunea Orientulu și pe candu încă nu există în Europa o cestiune română, începuse a cugetă și a lucră la realizarea reformelor neaparate pentru formarea spiritulu publicu în țiera, pentru deșteptarea consciinței naționale. Cu deosebire de pe la 1844 și pînă la 1864, Negri figură cu onore în fruntea tuturor miscarilor în Moldova și a tuturor reformelor politice și sociale, făcă că luptatoru și publicistu luminat, făcă că mandatulu alu națiunii, făcă în sfîrșitu că consiliaru alu tronulu și că reprezentantulu alu țierei în strîmțurate.

*) Tacit. Vit. Agricola.

Cunoscintele si talentele sale literare, sinceritatea patriotismului si independentia caracterului sau, nobletia si blandetia manierelor, tactulu si intieptiunea s'a politica, ear' mai pre susu de tóte speranti'a si tari'a convingerilor sale in pasirea natiunii catra o sórte mai buna, tóte aceste unite cu virtutea generositatii si a celei mai mari probitati si abnegatiuni in tóte actiunile sale, 'i atrasera de timpuriu stim'a si iubirea generala.

In acea parte a Romaniéi militante, toti tinerii esiti de prin scólele din tíera si strainatate se grupara in giurulu sau; ear' Manjin'a, proprietatea s'a din judetiulu Covurluiu, deveni centrulu de actiune si locul de intalnire alu tuturor celor, cari se devotasera cauzei nationale. De aici pornesce activitatea si luptele fara pregetu pentru sfarimarea regimulu despoticu de atunci, care se opunea póna si la expansiunea celor mai modeste aspiratiuni nationale; aici se intalnescu luptatorii moldoveni cu N. Balcescu, C. Filipescu si altii, pentru a se ocupá de viitorulu tieroi, de inaltierea edificiulu maretii alu constituirei si intaririi nationale.

„Aceste pelerinaje in tíer'a de josua Moldovei, dice unulu din actorii principali ai acelei stralucite pleiade patriotice, au avutu o nepreticita influentia in favorulu miscarii de la 1848. In Manjina, tinerii osteniti si descuragiati de greutatile missiei lor, prindeau o noua putere pentru luptele viitoare. Moldovenii si Muntenii aveau privilegiu de a se cunoáscu de aprópe, a se stimá, a se iubi, a pune la unu locu supararile lor, a face proiecte maretie pentru renascerea patriiei comune, a se intielege pentru formarea opiniei publice in tíera. Dicu patria comuna, dicu tíera, pentru cá la Manjin'a nu mai erau Moldovenii si Muntenii ci Romani, ci o singura tíera, o patria comuna. Unirea esistá in anime, ea se talmaci in cuvinte si prinse radacini. . . . N. Balcescu, in vér'a anulu 1845, dupa ce petrech impreuna cu noi câteva dile, la plecarea ne dise imbratisiandu-ne cu lacrimi: „plecu d'aici cu sufletulu plinu de convingere, cá ne va ajutá Dumnedieu a redica natiunea romana la rangulu ce i se cuvine printre celelalte neamuri ale lumii.“*)

Balcescu se întorse la Bucuresci pentru a urma cu staurintia publicarea „Magazinulu Istoricu“; Negri plecá la Iasi pentru a contribui cu midilócele si talentulu sau la publicarea „Propasirei“, foia sciintifica si literara, redactata in calabratiune cu Alexandri, Cogalniceanu, I. Ghica, C. Negruzzi si alti scriitori distinsi, din cari pe unii avemu fericirea a'i vedé pe scaunele de reprezentanti ai tieroi, cá o dulce amintire a acelu verde patriotismu.

Nu este aicea locul se aratu sborul si directiunea salutara, ce a datu spiritulu publicu acést'a importanta publicatiune, cá si conciliabulele dela Manjina, unde a lergá junimea inteligenta, aducénda cu sine unu tesauru de idei noi, de simtiri nobile si unu entusiasmu infocatu pentru binele si fericirea patriei. Atáta numai vomu spune, cá déca asprimea regimulu nu permitea tinerimei se intretiena pe romani cu cercetarea drepturilor si a nevoielor lor politice si sociale, tocmai intr'unu timpu candu, mai in tóta Europ'a ferbea spiritulu reformatoru, ce avea se isbucnéscu in 1848 in schimbu, inse, studiile si lucrarile serióse ale Propasirei, desi de unu caracteru mai multu sciintificu si literaru, avura unu mare resunetu in publicu si efectele se simtira curendu chiaru in sinulu obstescelor Adu-nari. Asia, aceste ne mai putendu resiste curentulu, intr'unu momentu de buna inspiratiune, decretara emanciparea sclaviloru Statulu si a monastiriloru.

Negri a fostu intre bardii acestui momentu solemn.

Intr'o compositiune memorabila prin insufietirea patriotica si frumseti'a conceptiunii, poetulu de circumstantia, dupa ce poetiséza faptulu, cá unu adevératu vaticinatoru alu viitorulu, face voturi pentru desrobirea tieraniloru. Elu dice anteu:

Sculati, mái frati, sculati,
Din greu somnu ve desteptati!

Si termina apoi cu strof'a in care dice:
Dare-ar' Domnulu toti se fia
Cá noi astadi desrobiti! . . .

Profetia plina de insufietire! Dorintia nobila si marétia care esprima cugetarea intima si constanta a acelei legiuni de tineri generosi si entusiasti, fericiti cá prin actulu Adu-narei obstesci se facea primul pasu, menitu a deschide calea reformelor!

(Va urmá.)

Sinodulu protopresbiteralu din tractulu Branului.

De sub Buceci 20 Febr. 1881.

Diu'a de 19 Februaru st. v. a. c. fú pentru cele 11 comune parochiale ale Branului o adevérata dí de serbatóre, cáci in er'a noua constitutiunala a bisericei nóstre ortodoxe resaritene, acum

*) Vasile Alexandri: Revista Romana din 1862.

pe de prim'a data avuramu norocirea de a solutá pe memrii sinodulu protopresbiteralu in mijloculu nostru.

Sinodulu s'a tinutu in sal'a cea mare a scólei centrale, la care, afara de membrii sinodulu — cari aparura in numeru completu — participara multi onoratori din Branu, Zernesci si din alte parti. Dupa sevèrsirea parastasulu indatinatu in memori'a reposatulu Metropolitu Andreiu Siagun'a si a mecenatelu nostru Emanuilu Gozdu, si dupa deschiderea sinodulu prin Reverend. domnu protopresbiteru Iosifu Baracu, se dede cetire raportulu despre activitatea comitetulu din anulu espiratu, precum si despre starea acestui protopresbiteratu cu privire la biserici scóle, invetiamentu, moralitate. s. a. Din acestu raportu amintimu, cá momente mai principale:

- cá comitetulu protopresbiteralu in urmá concluseru, aduse de Sinodulu din anulu precedentu, a luat dispositiunile necesarie pentru repararea unei biserice din Sirnea;
- cá comitetulu a insistatu, cá mai multe scóle sè se provéda cu recuisele necesarie pentru invetiamentu;
- cá comunele parochiale au respunsu taxele competente pentru „fondulu protopresbiteralu“ care, de si inceputu numai de vr'o 2 ani, trece peste 200 fl. v. a.

Dupa sinodu se intrunira atáta membrii sinodulu cátu si onoratorii la o mésa comuna, unde intre toaste serióse si glumetie se discutara si alte materii de interesu generalu, intre altele mesurile, ce aru trebui sè se ié, cá comunele din acestu protopresbiteratu, si specialu comunele Branului (unde se afla o excuisita industria de casa pentru totu felulu de vesminte) sè fia cátu se póte mai bine reprezentate la expositiunea nationala, ce se va arangiá in Sibiu cu ocaziunea adunarii generala a „Asociatiunii transilvane“ si spre cea mai mare bucuria se constata multu interesu intre cei present: pentru acést'a intreprindere nationala.

Astfelu a decursu acést'a intrunire ocazionata prin sinodulu protopresbiteralu — si modulu, cum a decursu, este graiulu celu mai viu, cu care se potu cambate acei crestini ai nostri, cari sustienu: „cá sinodulu protopresbiteralu este de prisosu in organismulu bisericei nóstre, ne-avédu in sfer'a s'a de activitate agende mai intensive in viétia poporulu nostru.“ Din contra sinodulu protopresbiteralu are agende fórte intensive si este la locul seu in organismulu nostru bisericescu, intre sinodulu parochialu si intre celu eparchialu; depinde numai dela dibaci'a, capacitatea si zelulu membriloru sinodali, cá ei sè se póta orientá in aceste agende si sè le resólve in folosulu poporulu, care 'lu representa.

Unu óspe.

Marcosiu 8/20 Febr. 1881.

Stimate D-le Redactoru! Comun'a bisericesca gr. or. Marcosiu, comuna curatu romanésca, ce apartine la protopopiatulu Haghigului Comitatu Treiscaune, voindu cu ori ce pretiu a 'si reinfintiá scól'a s'a populara confes., care din nenorocire acum de doi ani de dile zace in ruine, au primitu asupra'si spre scopulu reedificarei acestei scóle o repartitiune de 600 fl. v. a., o suma acést'a de totu mare pentru o comuna cu 120 familii, stórse póna la osu de multele dári si de aruncurile comunale. Se póte convinge ori cine, cá plugarii de frunte dela noi, de cari avemu abia cátiva, nu posedu mai multu cá de 6 jugere pámentu seminabilu si de pe acele jugere in casulu celu mai favorabilu nu potu recoltá mai multu cá de 20 hektolitre cucuruze si póna la 30 hektolitre ovesu. Spesele productiunii sunt mai egale cu pretiulu productelor. Din productele sale tieranulu trebue se 'si sustiena famili'a s'a; contribue in fiacare anu la sustienerea intregulu personalu alu primariei si alu oficiulu parochialu, pe langa acést'a vinu darile directe, si contribuirile la fondulu comunalu cu câte 5—10 litre cucuruze anual-minte. Marcosienii in anulu acest'a au trebuitu se contribue si la zidirea unei cancelarii notariale, apoi mai vine si repartitiunea pentru reedificarea scólei nóstre poporale, la care s'a adausu in fine ordinulu, ce l'amu primitu dela guvernulu, cá se platinu stante pede 114 fl. pentru fondulu de pensione invetiatorescu, ceea ce amu si trebuitu se facemu.

Cu tóta starea ei apasata si cu tóte lipsele ei materiale numit'a comunitate bisericesca, spre a

scapá de intunerecu si a se impartasi si ea de bunatatile culturai, este decisa a 'si jertfi si ultimulu seu fileru pentru scóla s'a, care e sufletulu seu. Lucru durerosu inse, cá tóte jertfele, ce le potu face Marcosienii pentru reedificarea scólei lor sunt nesuficiente.

Deórece cu 500—600 fl. nu se póte zidi o scóla dupa trebuintiele de astadi, ci se recere celu pucinu sum'a intreitá, si deórece regimulu prin inspectorele seu regescu nu ne mai dá timpu spre recrearea fortielor nóstre materiale, ci din doue se ne alegemu un'a, séu se facemu scól'a confesionala séu comunala, érasu pe spesele nóstre: Comunitatea nóstra bisericesca s'a vedutu necesitata a recurge la ajutorulu tuturor Romaniloru mare-nimosi si iubitori de cultura.

Astfelu pe bas'a licentiei primite dela Ven. Cons. Arch. subscrisulu parochu acompaniatu de Epitropulu bis. Alexe St. Comsia a luat asuprasi sarcina de a colectá in favorulu scólei si s'a adresatu mai antaiu la marinositatea Romaniloru din Brasiovu, dáci 'mi implinescu numai o sacra detorintia, aducédu multiamirile cele mai fierbinti in numele poporulu din Marcosiu, urmatoriloru domni, cari au binevoitu a contribui pentru scól'a nóstra si adeva:

Domni Iosifu Baracu prot. 5 fl. I. Dima 1 fl. I. Burbea 1 fl. D. I. Pascu 1 fl. D. Stinghe 50 cr. S. Stinge 1 fl. I. Priscu 50 cr. I. Petricu prot. 1 fl. I. A. Navrea 2 fl. G. Petrovits 1 fl. A. Pitisiu 50 cr. G. Maniu 30 cr. P. St. Vili 30 cr. Roman 50 cr. A. Lupan 1 fl. N. N. 50 cr. M. D. Malaiu 50 cr. N. N. 40 cr. N. N. 1 fl. N. N. 1 fl. M. Popp 1 fl. I. Baciuciu 1 fl. A. Andronie 1 fl. Orgid. 50 cr. I. Lupsianu 30 cr. G. P. 20 cr. N. G. 20 cr. D. S. 20 cr. G. Coliban 50 cr. G. B. Popp 2 fl. N. Strevoiu 2 fl. C. Popasu 1 fl. D. Ionciovici 2 fl. N. T. Ciurcu 2 fl. N. N. 1 fl. Tache Stanescu 5 fl. G. Boamben 1 fl. T. Nicolau 1 fl. N. N. 20 cr. Efrosin'a Ioan 1 fl. D. Manole 2 fl. Puscaru 1 fl. Dr. Cioranu 10 fl. Lengeru 1 fl. N. Stancovits 1 fl. D. Jarca 20 cr. N. N. 30 cr. Civoescu 1 fl. Frati Mihalovits 1 fl. I. Sabadean 50 cr. O. Sorescu 1 fl. Tache Popescu 1 fl. I. Parascheva 1 fl. I. Dusiotu 2 fl. Dr. Lemeny 2 fl. I. Saniutia 1 fl. Archimandrescu 1 fl. D. Eremias 2 fl. Safrano Triandafilides 1 fl. G. 50 cr. I. Pascu 20 cr. I. Bidu 50 cr. Radu Tocanie 20 cr. N. N. 20 cr. S. Demian 1 fl. Dr. Neagoe 1 fl. D. Nemes 1 fl. Felter & Aronsohn 1 fl. Ioan Lemény 5 fl. M. T. Maas 1 fl. Mich. Péter 1 fl. V. I. 20 cr. Dr. A. Muresianu 2 fl. N. N. 20 cr. N. N. 10 cr. N. N. 30 cr. Sum'a 88 fl. 70 cr.

In fine rogu pe toti acei Domni, cari se intereséza de causa scólei nóstre si pe care nu iamu pututu cercetá, cá se binevoieasca a predá eventualele D-loru oferte marimóse prea Stimatului Redactiuni a „Gazetei Transilvaniei.“

Georgiu Dogaru.
Parochu gr. or.

Cetimu in fóile romane urmatoriulu:

Apelu la vechii elevi ai colegiului S-tu Sava.

Iubitiloru Cameradi! Cátiva din noi, impinsi cá si dv. de simtiementulu de recunoscintia cátra vechii nostri professori si directori ai colegiului S-tu Sava, credu de datorita a ne aratá si in fapta gratitudinea cátra dinsi.

Neindoindu-ne cátu de puçinu de consimtiméntulu dv., venimu a ve propune redicarea unu monumentu in memori'a profesoriloru si directoriloru, ce, dela anulu 1832 si póna la anulu 1848, au contribuitu prin staruitórele lor veghiari a cultivá animele si a luminá junimea, ce era in urma se iè parte la regenerarea tieroi.

Spre acestu fine ve adresamu cu fratiésca caldura acést'a chiamare si suntemu siguri, cá veti audi-o cu placere, nefindu altu de cátu ecoulu dorintiei fia-caruia diu noi. Vechiulu nostru camaradu, Moscu Asier, se insarcinà cu stringerea sumelor ce va produce subscriptiunea deschisa numai intre elevii acelei epoe.

Ve rugamu dér' a indreptá ofertele dv. la numitululu nostru camaradu, ce locuesce in Bucuresci, strad'a S-ta Vineri Nr. 8.

Candu produsulu subscriptiunii se va crede de ajunsu spre a se procede la redicarea monumentulu, veti fi invitati a ve intruni in adunare generala, cá se numiti comitetulu de esecutiune si se alegeți modelulu, dupa care sè se face monumentulu precumu si d'a insarciná comitetulu, a cere dela guvernulu autorizatiune d'alu inaltia pe locul chiaru alu vechiulu colegiu S-tu Sava.

Agreati, iubitiloru cameradi, fratiésca si caldurós'a nóstra stringere de mana.

Gr. Gradistenu 50 fr., Generalu Florescu 100 fr., A. Florescu 25 fr., Al. Orescu 30 fr., B. Boarescu 60 fr., Dr. Marcovici 50 fr., I. Zalomitu 30 fr., Ion Ghica 30 fr. C.

A Rosetti 50 fr. Colonelu Cretzianu 15 fr., G. D. Vernescu 120 fr. Colonelu Al. Schina 10 fr. Moscu Asier 40 fr. P. Sevescu 20 fr., C. Brezoianu ingineru 40 fr.

Diverse.

(Catedrala romana in Constantia.) Catedrala romana va fi in curendu inceputa in orasiulu Constantia. Guvernulu a alocatu in budgetulu Statului pe anulu trecut 25,000 lei noi, in acestu scopu, ca primu a contu. Se va mai alocá de siguru sum'a necesaria si in anulu viitoru. Se lucréza planulu cládirii de cátra architectii onor. ministeru alu Culteloru. Suntemu in positiune a crede, cá in primavéra se va incepe multu dorit'a constructiune. S'a fixatu loculu catedralei. Administratiunea cátra materialu de marmora si piétra; remáne numai se se dé edificiu in intreprindere. Catedral'a din Constantia trebuie se fia unu monumentu de arta, edificiu care va fi, la acestu capetu departatu alu tierii, pe malurile marii, in spre Orientu, manifestatiunea frumoasa si marétiá a cultului romanu. „Rom.“

(Procesulu d-lui Landau) in contra Societatii actionariloru cáiloru ferate Romane, a preocupatu multu spiritele dilele trecute in Romania si in strainatate. Cu privire la cauzele, cari au provocatu acestu procesu, despre care se dicea, cá s'a decisu in defavorulu statului romanu, serie „Curierulu Financiaru“ :

Procesulu intentatu de d. Landau se resuma exclusivamente in faptul, cá nevoindu a se supune votului majoritatii actionariloru, datu in adunarea generala dela 3 Martiu 1880 pentru retrocesinnea cátra Statulu Romanu a cáiloru ferate, a cerutu dela justiti'a germana, cá acestu votu se fia nulu, in ceea ce 'lu privesce personalu, si prin urmare actiunile sale se se bucare de dividend'a ce va resultá din Bilantiele anuale ale societatii, ear' nu de aceea de 3 1/3 % fixata prin conventiunea de rescumparare pentru actiunile ce nu voru voi se vie la schimbu. In acestu sensu Tribunalulu supremu din Lipsce'a a pronuntiatu sentintia s'a. D. Landau inuse, voindu a speculá si pe calea bursei acést'a a-facere, a facutu se se creada pentru unu momentu in publicu, cá sentintia Tribunalului supremu din Berlinu ar' anulá in totalu decisiunea Adunarei Generale a Actionariloru de la 3 Martiu 1880, cá ea ar' fi de natura a opri esecutarea acelor decisiuni si cá ar' avea de scopu d'a repune afacerea cáiloru ferate in situatiunea, in care se aflá mai 'nainte. Aceasta interpretare inse a sentintiei n'a avutu o durata de cátu de 48 ore. Actiunile, care se urcasera la 80, au trebuitu se se retraga la 59 pentru a recadé apoi la 52.

„Era naturalu sentintia Tribunalului supremu din Lipsce'a nu putea fi obligatoria pentru marea majoritate a acti onariloru, care au schimbatu de buna voie actiunile loru conto a nouititluri de statu romanu si care earasi de buna voie au cedatu drepturile si datoriile loru guvernului romanu. Aceasta sentintia, in aplicatiune, nu are efectu de cátu asupra minoritatii actionariloru, care se remarca a fi astadi numai d. Landau singuru de vomu lasá la o parte titlurile perdute, angagiate in procese séu pe la detentorii imprastiatu in lumea intréga. Dupa aceasta sentintia, d. Landau in locu de a priimi pentru actiunile sale dividend'a fixa de 3 1/3 la suta, va primi dividend'a aceea ce va lasa Bilantiulu Societatii, adeca unu séu 2 la suta celu multu! Acestu unicu folosu va trage dupa urm'a sentintiei d. Landau facéndu se beneficiaze Statula romanu diferenti'a pana la 3 1/3 la suta.

„Acest'a este folosulu pentru d. Landau si pericolulu pentru Statulu Romanu, statornicite prin sentintia Tribunalului supremu din Lipsce'a. D. Landau speriatu singuru de succesulu ce a obtienutu, aflamu cá ar' fi pe cale de a propune guvernului romanu o invoice. Nu putemu dá unu mai bunu consiliu guvernului romanu de cátu acela; d'a nu acceptá nici o invoice.“

(A dou'a operatiune a cancerului de stomachu.) Consiliarulu curtiei Billroth a seversitu din nou unu micu capu d'opera, de care póte fi mándra facultatea de medicina din Vien'a. Eata de ce e vorb'a: La 16 Februaru fu adusa la clinic'a profesorului Billroth o bolnava, numa a 3 copii, in etate de 39 ani, care de luni intregi se plangea de durere de stomachu. Ea se numiea Ioana Schönstein si era fabricanta de vaxu. Billroth ne-putendu constatá sediulu bólei, consultá pe profesorulu Bamberger, care de curéndu s'a aratatu fórté competentu in bóle de stomachu. Si acést'a inse se indoiá in privinti'a adevératului locu alu bólei canceriforme. Profesorulu Billroth incepú cu o operatiune explorativa si aflá cá si la femeea Heller o inflátura canceriforma, inse aci erau complicatiuni de invinsu, de óra-ce cancerulu era lipitu de peretii abdomenului. Resecti'a se efectua cu succesu, durádu de astadata doue óre. Pacient'a a dormitu tóta nóptea si adi nu sufere de friguri.

Péna acum nu se póte inse prevedé unu resultatu siguru, dér' este sperantia, cá se va insanetosu.

(Polyscopulu) este numele unui nou instrumentu, inventatu de d-nu Trouvé si care servece a cunoásce, prin ajutorulu vederei, partile corpului cele mai delicate. Candu s. e. in timpu de resbelu 'ti-a intratu mai multe glóntie in cozzu si scotiéndule nu esti siguru, déca nu ti a mai remasu vre unulu, ei bine, Polyscopulu servece, cá se te incredintiedi, cá nu mai este nimicu. Polyscopulu d-lui Trouvé se compune din unu firu de platina, ce comunica cu o bateria electrica, care se introduce in corpulu unui animalu, acolo intratu lasandu se tréca carentulu electricu, firulu lucece si produce o lumina fórté mare, gratia carei'a putemu a observá inlaintu. S'a facutu numeróse esperientie, chiaru la scoli, cu unu tauru, in care elevii vedeau prea bine totu organismulu. Acestu aparatu s'a intrebuintiatu in medicina pentru esaminarea organeloru nevedite de noi, facilitandu acést'a prin lumina, introdusa in cavitati fara se arda séu supere organismulu cátu-si de puánu.

(Navigatiunea pe Prutu in 1880.) Delegatulu guvernului romanu in comisiunea mixta a Prutului da urmatórele notitie statistice asupra miscarei navigatiunei riului Prutu in anulu 1880. Bastimente cu aburi si cu panze au intratu pe Prutu: Austriace 10, grecesci 606, romane cu panze 119, ruse 6, turcesci 2, bulgare 1, cu unu tonagiulu totalu de 55,554. Au esitu de pe Prutu: austriace 11, grecesci 618, romane 127, ruse 4, turcesci 2, bulgare 1, tóte cu unu tonagiulu de 57,649. Importulu prin gur'a Prutului s'a urcatu in acelasi spatiu de de timpu la 233,916 ocale diferite marfuri, 14,220 óe'a sare, 55,555 ocale fáina; carbuni de pamentu 28 tone anglose, cereale pentru semintie 10 tone, scanduri si lemne de constructie 647 bucati. — Esportulu prin gur'a Prutului s'a facutu in proportiuni multu mai mari in 1880. Porumbulu ocupa primul locu in marfurile exportate; elu s'a urcatu la 191,225 chile de Galati, Gráulu la 44,699 26,656 chile, orzulu 50,114, fasolea 837, semintie de in 401. Branzele exportate au fostu in cantitate de 187,434 oca, vinulu 149,630, lemnele de constructie 950 bucati si lemnele de 360 stanjini. „C. F.“

(Poesii traduse de Dóm'n'a Romaniei.) „Magazinulu“ din Lipsce'a (Nr. 6 din 12 Februaru) anuntia aparitiunea unui volumu de poesie: „Rumänische Dichtungen“ ale A. S. R. principes'a Romaniloru (Carmen Sylva). Editiunea acestui volumu, dice revista germana, a esitu la lumina prin ingrijirea dómnei Mite Kremnitz, care a colaboratu in parte la câteva din aceste traductiuni. In curéndu, finesce „Magazinulu“, vomu aprecia cu deamenuntulu aceste poesii. („B. P.“)

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 8 Martiu st. n. 1881.

Rent'a de auru un-gara	116.—	Imprumutulu cu pre-miu ung.	113.50
Imprumutulu cáiloru ferate ungare	127.75	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	108.50
Amortisarea datoriei cáiloru ferate de ostu ung. (I-a emisiune)	85.25	Rent'a de harthia aust.	73.45
dto. (II-a emisiune)	102.20	„ de argintu „	75.70
dto. (III-a emisiune)	88.75	„ de auru „	90.05
Bonuri rurale ungare	96.50	Losurile din 1860	129.75
dto, cu cl. de sortare	95.—	Actiunile bancei austr.-ungare	814.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	96.—	„ bancei de creditu ungare	265.—
dto. cu cl. de sortare	93.75	„ bancei de creditu austriace	288.50
Bonuri rurale transil-vane	95.—	Argintulu in marfuri	—.—
„ croato-slav.	96.—	Galbini imperatesci	5.53
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	94.—	Napoleond'ori	9 28 1/2
		Marci 100 imp. germ.	57.25
		Londr'a.	117.55

Cursulu Bursei de Bucuresci

dela 21 Februaru / 5 Martiu 1881.

Valori	Do-banda	Scadenti'a Cu-póneloru	Cerute	Oferite
Oblig. rurale convertite	6 9/10	23 Apr. 23 Oct.	92. 3/4	—.—
Imprum. Oppenheim	8 9/10	1 Ian. 1 Iul.	110.40	—.—
Oblig. domeniiale	8 9/10	idem	104. 3/4	104. 5/8
„ Cred. fonc. rurale	7 9/10	1 Iul. 1 Ian.	101. 3/4	101. 5/8
„ Cred. fonc. urban.	7 9/10	idem	96.—	—.—
Imprumutulu comunei Bucuresci	8 9/10	1 Iul. 1 Ian.	102.—	—.—
Act. cáilor fer. romane	5 9/10	1 Iuliu	—.—	—.—
Oblig. nóue ale statului	6 9/10	—.—	—.—	—.—
Actiela Bancei Nationale Dacia, cump. de asig.	—.—	1 Ian. 1 Iul.	565.—	—.—
Act. (fr. 500)	8 9/10	1 Ianuariu	220.—	—.—
Losuri municipale (lei 20)	—.—	—.—	27. 3/4	—.—
Renta romana	5 9/10	—.—	81. 3/4	—.—
Argintu contra auru	—.—	—.—	101. 1/8	—.—

Premiatu la espositiunea din Gratz 1880.

MORITZ TEMESVÁRY

Depositu fabricii de incaltamente,

Budapest'a, Königsgasse 1, in cas'a Bar. Orczy.

Pentru dame:

Pantofi de casa din lasting si pele cu elasticu fl. 1.80; Pantofi pentru promenada, moderni fl. 2.20; Pantofi-Regatta cu a-grafe din lasting séu pele, fasonulu celu mai modernu fl. 2.70; Pantofi-Regatta cu pele de lacu, si talpa 1/2 de grósa, tocuri inalte, fasonulu celu mai nou fl. 2.80; Pantofi-Regatta din pele chagriu — séu caprióra, cu talpile tintuite, tocuri inalte fasonulu celu mai nou fl. 2.80; Ghete cu elasticu, din lasting cu vérfurile din pele de lacu fl. 2.70; Ghete din lasting inaltu croite cu vérfurile din pele de lacu, tocuri-Rococo, fasonulu celu mai nou fl. 3; Ghete din lasting croite in forma de anima, talpa 1/2 grósa, tocuri-Rococo, fasonu elegantu fl. 3.20; Ghete din pele chagriu, talpa tintuit'a, croite inaltu, celu mai finu ajustatu fl. 3.20

Pentru domni:

Ghete din chagriu tare cu talpile tari fl. 3.80; Ghete de vacsu cu pele chagriu, talpile duple cu siurupuri 4 fl. Ghete (de vacsuitu) cu talpa tare dupla, prima calitate fl. 4.20; Ghete din pele de manusi, celu mai bunu soi fl. 4.50; Pantofi-Regatta pentru vará din cea mai buna pele, chagriu cu talpa tare fl. 3.60; Pantofi-Regatta, cu pele de lacu impregiuru, fasonulu celu mai nou fl. 4.— Cisme din pele de vacsu seu chagriu, Carimbi inalti, talpa dupla cu siurupuri fl. 10; Ghete pentru baiati din pele de vacsu seu chagriu fl. 2.40; Ghete pentru fetitie din lasting séu pele fl. 1.80 — péna la fl. 2.40 — Ghete de copii dela 60 cr. péna la fl. 1.20.

Comandele se voru tramite promptu cu remburse (Nachnahme), séu tramitendunise pretiulu, ceea ce nu convine se schimba bucosu. Liste de pretiuri mai apriate gratis.

Numai odata

se ofere o ocaziune asia de favorabila de a procura unu orologiu escelentu cu jumetate pretiulu.

Desfacere grandiosa.

Raporturile politice, care s'au ivitu in intregu continentulu Europei, n'au lasatu neatinsa si Elvetia. Consecinti'a a fost emigrarea lucratoriloru in masse care a periclitatu esistentia fabriciloru. Si fabrica reprezentata de noi, care e cea dintai si cea mai insemnata fabric'a de orologe, a inchisu de o cam data fabric'a s'a incredintandu-ne pe noi cu vendiarea fabricatelor sale. Aceste asia numitele orologe-de-buzunariu-Washington sunt cele mai bune de pe lume, sunt fórté elegantu gravurate si in frumsetiate si lucrato dupa sistem'a americana.

Tóte orologe sunt repassate (esaminate) pe secunda si garantám pentru fie-care 5 ani.

Ca dovada a garantiei sigure si a soliditatii celei mai severe, ne obligamu prin acést'a in publicu, cá suntemu gata a reprimi si schimba fia-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoare de buzunariu fare cheia de intorsu la tórta cu mantela de cristalu, regulate cu acurateti'a estra-ordinara pe secunda; afara de aceasta aurite prin electro-galvanismu nou, dimpreuna cu lantiu si medalionu etc., pretiulu de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unulu.

1000 ancore esemplare de lucsu din argintu, pe 15 rubinuri cu cadraturi in emailu, aretatoru de secunde, sticla lata de cristalu, mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 12.50 de unul, tóte repassate pe secunda.

1000 orologe-cilindre in frumsetiate in capsulu de nickel argintu, cu sticla lata de cristalu pe 8 rubinuri fórté finu repassate, dimpreuna cu lantiu medalionu si cutie de catifea, mai 'nainte fl. 15, acum numai fl. 5.60 unulu.

1000 orologe ancore de argintu veritabilu de 13 loti, probatu de oficiulu monetariu c. r. pe 13 rubinuri, afara de aceasta aurite prin electricitate, fórté finu regulate. Orologele au costatu mai nainte fl. 27 acum numai fl. 14.40 unulu.

1000 orologe remontoire-Washington de buzunariu din argintu greu si veritabilu de 13 loti probatu la oficiulu c. r. de punciare, pe langa garantia severa repassate pe secunda, cu mecanismu de nickel asia, incátu orologele aceste n'au nici candu lipsa de reparatura. Orologele aceste au costatu mai nainte fl. 35 si astadi se capeta cu pretiulu fabulosu de eftinu numai cu fl. 16. Afara de acestu langa fia-care orologiu se da gratuitu unu lantiu medalionu si cutia de catifea.

1000 orologe pentru dómne, de aur veritabilu cu 10 rubinuri, mai 'nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orologe remontoare de aur veritabilu pentru domni séu dómne, mai 'nainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 orologe de parete cu incuadratura de emailulu celu mai finu si cu mecanismu de sunatu, mai 'nainte cu fl. 6, acum cu fl. 3.75 unulu repassatu.

650 orologe deşteptátore cu aparatu de lárma, fórté finu regulate, aplicabile si cá orologe pe masa de scrisu, mai 'nainte fl. 12, acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru fórté finu de sculptura in casulii inalte gotice de lemn, de intorsu in facare a opt'a di, regulate finu pe secunda, fórté frumóse si imposante; de óra-ce unu astfelu de orologiu si in 20 de ani mai are pretiu indoitu, se nu lipseasca astfelu de orologiu din nici o familia, mai cu sama pentru ca astfelu de piesa de cabinetu este decoru in fia-care locuintia. Orologele aceste costau mai 'nainte fl. 35, acum numai fabulosulu pretiu exceptionalu de eftinu de fl. 15.75 unulu.

Comandandu cina-va orologe pendule are se adauga si o arvuna.

Adresa: 7—24

Desfacere de orologe

Fabricii de orologe Fromm.

Viena, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gótt si fia Henricu.